

Sygn. akt VU 6202/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Łapińska

Protokolant st. sekr. sądowy Karolina Rudecka

po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku H. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T..

o emeryturę

na skutek odwołania H. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T..

z dnia 10 września 2014 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje H. W. prawo do emerytury poczynając od dnia 17 lipca 2014 roku.

Sygn. akt VU 6202/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 września 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.. odmówił wnioskodawcy H. W. prawa do emerytury.

W odwołaniu od powyższej decyzji, złożonym dnia 22 września 2014 roku, H. W. wniósł o przyznanie żądanego prawa z uwagi na to, że przepracował wymagane 15 lat w warunkach szczególnych. Wskazał, że pracował w takich warunkach także w okresie od 22 maja 1970 roku do 12 grudnia 1970 roku w (...) w R. na stanowisku traktorzysty.

ZUS wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

H. W., urodzony w dniu (...) 1952 roku, złożył w dniu 17 lipca 2014 roku wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4 w aktach ZUS)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący ponad 25 lat. Niekwestionowany przez ZUS okres zatrudnienia wnioskodawcy w szczególnych warunkach wynosi łącznie 14 lat, 6 miesięcy i 16 dni. Są to okresy zatrudnienia: od 9 kwietnia 1969 roku do 21 kwietnia 1970 roku, od 15 marca 1971 roku do 28 sierpnia 1972 roku, od 5 września 1972 roku do 30 listopada 1972 roku, od 23 stycznia 1974 roku do 11 maja 1974 roku, od 24 maja 1974 roku

do 31 sierpnia 1974 roku, od 3 września 1974 roku do 24 kwietnia 1975 roku, od 25 września 1975 roku do 19 stycznia 1978 roku, od 1 czerwca 1979 roku do 13 sierpnia 1983 roku oraz od 3 grudnia 1985 roku do 31 marca 1990 roku.

Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

(okoliczności niesporne)

Wnioskodawca ma prawo jazdy uprawniające do prowadzenia ciągnikami od 1968 roku.

(dowód: zeznania wnioskodawcy k. 34, 36 w zw. z k. 9, 10 w aktach sprawy)

W okresach od 22 maja 1970 roku do 12 grudnia 1970 roku wnioskodawca był zatrudniony w (...) w R.. W świadectwie pracy wystawionym wnioskodawcy pracodawca wskazał, że był on zatrudniony na stanowisku kierownika.

(dowód: świadectwo pracy k. 19 w aktach sprawy)

Przez cały okres zatrudnienia w (...) w R. wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako traktorzysta. Wnioskodawca jeździł ciągnikiem marki (...), którym wykonywał prace transportowe, tj. woził węgiel, nawozy, słomę, siano i towary z wagonów kolejowych na składowisko.

(dowód: kwestionariusz osobowy k. 32, życiorys k. 31 w aktach ZUS, zeznania świadka E. L. k. 30, 31, zeznania wnioskodawcy k. 34, 36 w zw. z k. 9, 10 w aktach sprawy)

Gminna Spółdzielnia (...) w R. nie wystawiła wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych za okres zatrudnienia od 22 maja 1970 roku do 12 grudnia 1970 roku .

(okoliczność niesporna)

W okresie od 15 marca 1971 roku do 28 sierpnia 1972 roku wnioskodawca był zatrudniony ponownie w (...) w R. na stanowisku traktorzysty. Okres ten ZUS zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych.

(dowód: świadectwo pracy k. 20 w aktach ZUS)

Przy zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od 22 maja 1970 roku do 12 grudnia 1970 staż pracy wnioskodawcy w takich warunkach, łącznie z okresami niekwestionowanymi przez organ rentowych, wynosi więcej niż 15 lat.

(okoliczność niesporna)

Sąd Okręgowy zważył i ocenił co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015r., poz. 748 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn). Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Stosownie do art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustaw (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia). Należy dodać, że warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale wykonuje prace o jakich mowa w rozporządzeniu (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Brak takiego świadectwa nie wyklucza jednak dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowadniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Spór pomiędzy stronami, w związku z zarzutami podniesionymi przez wnioskodawcę w odwołaniu, ograniczał się do faktu, czy ma on wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, a w dniu (...) 2012 roku ukończył 60 lat i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Organ rentowy uznał że wnioskodawca nie spełnia przesłanki zatrudnienia w warunkach szczególnych co najmniej przez 15 lat. Wnioskodawca twierdził zaś, że legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, albowiem pracował w takich warunkach także w okresie od 22 maja 1970 roku do 12 grudnia 1970 roku w (...) w R. na stanowisku traktorzysty.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w okresie od 22 maja 1970 roku do 12 grudnia 1970 roku w (...) w R. Sąd oparł się na zeznaniach świadka E. L. oraz zeznaniach wnioskodawcy.

Dowody te zasługują na wiarę, gdyż są spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniają. Świadkowie i wnioskodawca pracowali we wskazanym powyżej zakładzie pracy i opisali w sposób logiczny zakres obowiązków wnioskodawcy. Organ rentowy nie przedstawił zaś w toku postępowania żadnych dowodów, które pozwoliłyby na podważenie wiarygodności złożonych zeznań.

Będąc zatrudnionym we wskazanych zakładzie pracy wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako kierowca ciągnika. Wnioskodawca jeździł ciągnikiem marki (...), którym wykonywał prace transportowe, tj. woził węgiel, nawozy, słomę, siano i towary z wagonów kolejowych na składowisko. Innych czynności wnioskodawca nie wykonywał. Dodać należy, iż także w kwestionariuszu osobowym sporządzonym w 1974 roku na potrzeby zatrudnienia w (...) – Zakładzie Budowlano- (...) w Ł. (k. 32 w aktach ZUS) oraz życiorysie (k. 31) wnioskodawca podał, że w trakcie zatrudnienia w (...) w R. pracował na stanowisku traktorzysty. W trakcie zatrudnienia w spornym okresie wnioskodawca posiadał już prawo jazdy uprawniające do kierowania ciągnikami, a więc w spornym okresie mógł już takie pojazdy prowadzić.

W świetle powyższego nie powinno budzić żadnych wątpliwości, że wnioskodawca wykonywał w okresie od 22 maja 1970 roku do 12 grudnia 1970 roku zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace wymienione w Wykazie A, Dziale VIII pkt 3 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, tj. prace na stanowisku kierowcy ciągnika.

Podkreślić należy, iż w spornym okresie wnioskodawca nie wykonywał prac polowych, a jedynie transportowe, a co za tym idzie nie było przeszkód do zaliczenia tego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Wymienienie w wykazie A, dziale VIII pod pozycją 3 prac kierowców ciągników i kombajnów nie oznacza bowiem, że należy uznać za pracę w szczególnych warunkach kierowanie tymi pojazdami przy jakichkolwiek zadaniach, a nie tylko transportowych. Prace uznane za wykonywane w warunkach szczególnych bez względu na miejsce i rodzaj zostały wymienione w działce XIV zatytułowanym „prace różne”. Tak zostały ujęte np. prace przy spawaniu, czy naprawie pomp wtryskowych. Inne działy wykazu obejmują wymienione w nich prace w powiązaniu z rodzajami zakładów pracy lub ich częściami. Nie można uznać, że praca kierującego ciągnikiem jest zawsze pracą „w transporcie” nawet jeżeli kierujący niczego nie transportuje, lecz wykonuje przy pomocy ciągnika prace polowe. Umieszczenie stanowisk traktorzysty i kombajnisty w dziale VIII (w transporcie i łączności) wykazu A, mimo ujęcia ich odrębnie od pracy kierowców samochodów ciężarowych, autobusów i pojazdów specjalistycznych, wiąże bowiem szkodliwość tej pracy nie z faktem prowadzenia tychże pojazdów, lecz z faktem prowadzenia pojazdów przy uwzględnieniu specyfiki technologii pracy w transporcie i łączności oraz obciążeń psychofizycznych związanych z uczestniczeniem takich pojazdów w ruchu publicznym (por. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 grudnia 2013 roku w sprawie I UK 172/13, LEX Nr 1467147 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 3 marca 2015 roku w sprawie III AUa 713/14, portal orzeczeń MS).

W związku z tym, że wykazane przez wnioskodawcę okresy pracy w warunkach szczególnych wynoszą więcej niż 15 lat, stwierdzić należało, iż spełnia on wszystkie wymagane prawem warunki do uzyskania prawa do emerytury zgodnie z art. 32 ust. 1 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.